

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl samosoudcem Mgr. Martinem Trepkou ve věci

žalobkyně: █████ S █████ K █████ narozená dne █████
bytem █████
zastoupená advokátem Mgr. Davidem Zahumenským
sídlem třída Kpt. Jaroše 1922/3, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo zdravotnictví**, IČO 00024341
sídlem Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2

o žalobě dle § 10 zákona č. 198/2009 Sb.

takto:

- I. Řízení se v části, ve které žalobkyně požadovala, aby bylo žalovanému zakázáno mimořádnými opatřeními omezovat svobodu pohybu a pobytu žalobkyně bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének, zastavuje.
- II. Žalovaný je povinen zaslat žalobkyni písemnou omluvu tohoto znění:

„Vážená paní K █████

Česká republika – Ministerstvo zdravotnictví se dopustila Vaší neoprávněné diskriminace, když při vydání mimořádného opatření ze dne 24. srpna 2020, Č. j.: MZDR 15757/2020-31/MIN/KAN s účinností od 1. 9. 2020 do 9. 9. 2020 zakázala pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének

a to:

a) ve vnitřních prostorech staveb:

- které jsou místnostmi, ve kterých vykonávají svoji činnost orgány veřejné moci a správní orgány, určené pro kontakt s veřejností a v době, kdy slouží pro tento účel,
- které jsou zdravotnickým zařízením (prostory určené pro poskytování zdravotních služeb),
- které jsou zařízením sociálních služeb, kterými jsou týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem, a zařízením poskytujícím odlehčovací sociální služby v pobytové formě,
- které jsou volebními místnostmi podle zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, podle zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to v době, kdy slouží pro tento účel,

b) v prostředcích veřejné dopravy.

bez výjimky pro osoby, kterým zdravotní stav nad rámec výjimky podle bodu 2 písm. b) opatření neumožňuje ochranné prostředky dýchacích cest nosit.

Česká republika – Ministerstvo zdravotnictví Vás dále neoprávněně diskriminovala, když při vydání mimořádného opatření ze dne 9. září 2020, Č. j.: MZDR 15757/2020-33/MIN/KAN s účinností od 10. 9. 2020 do 17. 9. 2020 zakázala pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének

a to:

a) ve všech vnitřních prostorech staveb, mimo bydliště nebo místo ubytování (např. hotelový pokoj); v případě budov škol a školských zařízení podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a budov vysokých škol podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, se zákaz vztahuje pouze na společné prostory těchto budov (např. chodby a záchody),

b) v prostředcích veřejné dopravy

bez výjimky pro osoby, kterým zdravotní stav nad rámec výjimky podle bodu 2 písm. i) opatření neumožňuje ochranné prostředky dýchacích cest nosit.

Dále pak se žalovaná Česká republika – Ministerstvo zdravotnictví dopustila Vaší neoprávněně diskriminace, když při vydání mimořádného opatření ze dne 17. září 2020, Č. j.: MZDR 15757/2020-35/MIN/KAN s účinností od 18. 9. 2020 do 12. 10. 2020 vydala zákaz pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének

a) ve všech vnitřních prostorech staveb, mimo bydliště nebo místo ubytování (např. hotelový pokoj),

b) v prostředcích veřejné dopravy

nezohlednila výjimku pro osoby, kterým zdravotní stav nad rámec výjimky podle bodu 2 písm. j) opatření neumožňuje ochranné prostředky dýchacích cest nosit.

Za tuto neoprávněnou diskriminaci a zásah do Vašich práv se tímto omlouváme.“

a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou došlou soudu dne 30. 9. 2020, ve znění pozdějších doplnění, se žalobkyně domáhala nároků z titulu ochrany před diskriminací dle § 10 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.
2. Žalobkyně uvedla, že mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví ČR (dále jen „MZ“) ze dne 24. 8. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-31/MIN/KAN, ze dne 9. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-33/MIN/KAN, a 17. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-35/MIN/KAN (dále společně jen jako „opatření“ či „předmětná opatření“), zakázala nejprve ve vybraných a následně ve všech vnitřních prostorech staveb mimo bydliště nebo místo ubytování a v prostředcích veřejné dopravy pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének. Žalobkyně disponuje lékařskou zprávou ze dne 24. 8. 2020, kdy toto zdravotní potvrzení dokládá zdravotní kontraindikaci pro žalobkyni, která podle vyjádření lékaře nemůže nosit roušky. Současně však napadená opatření neznají takovou výjimku z povinnosti zahalování obličeje, když výjimka je zcela svévolně stanovována pouze pro pacienty s psychiatrickou diagnózou či osoby s mentálním postižením (osoby s poruchou intelektu, s poruchou autistického spektra, a kognitivní poruchou nebo se závažnou alterací duševního stavu, jejichž mentální schopnosti či aktuální duševní stav neumožňují dodržování tohoto zákazu). Žalobkyně se cítí být diskriminována z důvodu svého zdravotního stavu, když ani přes lékařsky doloženou zdravotní kontraindikaci není vyňata z působnosti mimořádného opatření MZ. Žalobkyně je oproti osobám, na které dopadá výjimka podle bodu 2 písm. j) opatření, přímo diskriminována. Jakkoli se žalobkyně nachází ve srovnatelné situaci (má lékařské potvrzení, že roušku nezvládne nosit pro svůj zdravotní stav), výjimka je stanovena pouze pro osoby, které nemohou zákaz dodržovat pro své mentální schopnosti či duševní stav. Podle antidiskriminačního zákona „...zdravotním postižením se rozumí tělesné, smyslové, mentální, duševní nebo jiné postižení, které brání nebo může bránit osobám v jejich právu na rovné zacházení...“ Zdravotní zpráva předkládaná žalobkyní potvrzuje, že žalobkyně je v „dlouhodobé ambulantní lékařské péči pro astmatické potíže“, její potíže jsou tedy dlouhodobého rázu a je možné je hodnotit jako „postižení“ ve smyslu antidiskriminační legislativy či Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Astma žalobkyně má již snad 20 let. Pokud by soud dospěl k závěru, že na její situaci nedopadá důvod „zdravotní postižení“, dovolává se žalobkyně ochrany z důvodu svého „zdravotního stavu“ s ohledem na otevřený výčet obsažený v čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Žalobkyně si neumí představit vůbec žádný legitimní cíl, který dané mimořádné opatření může rozlišováním mezi osobami s různým zdravotním postižením či zdravotním stavem sledovat. Po povinném nošení roušek na jaře u žalobkyně došlo k dekompenzaci astmatu a několikrát v důsledku silné dušnosti způsobené např. jízdou v MHD se zakrytým nosem a ústy fyzicky zkolabovala. Lékař žalobkyni proto vystavil příloženou zprávu, aby se podobné situace vyvarovala. Je přitom zřejmé, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobý zdravotní stav. Vzhledem k tomu, že lidé, jako je žalobkyně, kterým rouška zhoršuje zdravotní stav, je více, se žalobkyně opakovaně obrátila na některé poslance, svého senátora i hlavní hygieničku se žádostí o oficiální výjimku z nošení roušek pro lidi s chronickými respiračními a dalšími onemocněními, kterým rouška prokazatelně škodí. Udělala to i proto, že zjistila, že v některých evropských zemích takové výjimky existují a měla za to, že není důvod, aby tomu tak nebylo i v ČR. Její snaha byla ale zcela bezvysledná, protože ke dni podání žaloby žádná taková výjimka z mimořádného opatření neexistuje. Neexistence oficiální výjimky ze žalobkyně víceméně dělá občana druhé kategorie, protože bez zakrytého nosu a úst nemůže jet hromadnou dopravou (vlak, autobus) ani městskou hromadnou dopravou (zejména autobus, tramvaj), aniž by riskovala, že ji řidič či průvodčí prostě vyhodí z vozu, případně na ni bude křičet či zavolat policii. Může se jedinec spoléhat na jeho dobrou vůli a doufat, že ji díky lékařské zprávě nechá jet, což však není jeho povinností. S tím je samozřejmě spojena obrovská nejistota a stres.

Totéž platí pro návštěvu jakékoli kulturní akce, muzea, ale třeba i vnitřních pavilonů v zoologických zahradách - nemusí ji pustit vůbec nikam, a je tak minimálně na půl roku odříznutá od jakéhokoli společenského života. Nejhorší je to ale, pokud jde o nakupování (včetně základních potravin). Žalobkyně je zcela závislá na libovůli ochranky, která často ani nemluví pořádně česky a nějaká lékařská zpráva ji vůbec nezajímá, a prodavaček. Několikrát se jí už stalo, že byla z obchodu prostě vyvedena či vyhozena, případně na ni prodavačka velmi nepříjemně křičela s tím, že ji lékařská zpráva vůbec nezajímá. Totéž platí i pro návštěvy zdravotnických zařízení, do některých se prostě žalobkyně nemá jak dostat, protože by musela jet autobusem MHD, ze kterého ji mohou zcela jednoduše vyhodit. A autem se [REDAKCE] všude jezdit nedá, protože v řadě míst nezaparkuje, navíc se do řady míst dá jet jen velmi obtížně. Skutečnost, že se bude půl roku bát jít nakoupit jídlo, oblečení a další potřebné věci kvůli možnému vyhození z obchodu nebo proto, že ji prodavači odmítnou obsloužit, a že tedy bude vystavena šikaně, jako tomu bylo za uplynulý měsíc, je z pohledu žalobkyně zcela nepřijatelná. Roušky jsou navíc povinné i ve vnitřních prostorách bytových domů, takže je žalobkyně vystavena i konfliktům se sousedy v domě, kde žije. Exekutiva navíc hrozí povinným nošením roušek i venku, což je pro žalobkyni jako astmatika naprosto nepřijatelné. Člověk musí být schopen volně dýchat, a to bohužel v téhle situaci v téhle zemi nemůže. Navíc má žalobkyně za to, že tím, že MZ takovou výjimku neposkytlo, poškozují celou skupinu osob, protože je nutí do použití pomůcek, které jim ztěžují dýchání a následně zhoršují zdravotní stav. Pokud by existovala oficiální výjimka, byla by žalobkyně ve zcela jiné situaci, protože by mohla normálně používat hromadnou dopravu, chodit podle potřeby do obchodu atd.

3. Dále žalobkyně poukázala na to, že je ve vztahu k ostatním osobám na území ČR též diskriminována nepřímo pro své zdravotní postižení (zdravotní stav). Její zdravotní stav, který jí neumožňuje nošení roušky, ji fakticky neumožňuje využívat MHD, ale využívat služeb pro veřejnost, neboť ve vnitřních prostorách je takřka všude nařízeno zahalování obličeje. Žalobkyně tak má možnost buď tyto služby vůbec nevyužívat (což objektivně není možné), nebo riskovat uložení pokuty až 3 miliony Kč, nebo nenásledovat doporučení lékařů a riskovat závažné poškození zdraví. Vůči žalobkyni se jedná o nepřijetí opatření podle § 3 odst. 2 antidiskriminačního zákona. Takovým opatřením je také zajištění výjimky ze všeobecného zákazu pohybu a pobytu. Dále žalobkyně odkázala na prezentaci použitou dne 3. 8. 2020 na oficiální tiskové konferenci MZ v souvislosti se zveřejněním mapy stupňů pohotovosti, ze které vyzdvihla závěry: *„Počty a průběh COVID-19 u pacientů v ČR nejsou důvodem považovat onemocnění za více „závažné“ než jiná infekční onemocnění, která mohou mít těžký nebo smrtelný průběh ...“* „Mějme stále na paměti, že na některé nemoci se umírá a nadále i bude a že úmrtí na COVID-19 není známkou selhání péče nebo někoho jiného ...“ „COVID-19 je nutno vnímat jako další infekční onemocnění, na jehož přítomnost si musíme v našich životech zvyknout a adaptovat ...“ Za těchto okolností, když je oficiálně potvrzeno, že covid není závažnější onemocnění než jiná onemocnění, se kterými běžně žijeme, nelze diskriminaci žalobkyně naprosto ospravedlnit.
4. Dále žalobkyně uvedla, že je prokázáno, že zahalování obličeje má negativní zdravotní dopady (viz veřejně dostupná opatření vydávaná Hygienickou stanicí hlavního města Praha během letních měsíců tohoto roku nebo viz příložený otevřený dopis belgických lékařů). Také u dětí jsou již doloženy škodlivé účinky dlouhodobého nošení roušek – viz např. článek „Roušky? Studenti kolabují, gymnázium nemíjí přihlížet, poslalo dopis ministrům“. Žalobkyně též citovala ze sdělení Státního zdravotnického ústavu (dále jen „SZÚ“), dle kterého: *„Aktuální hodnota smrtelnosti onemocnění COVID-19 se liší podle postižení jednotlivých skupin osob (dle rizikových faktorů a věku), globálně se pohybuje přibližně na úrovni 0,3 %. Smrtnost chřipky je 0,1 %. Poznámka, rhinoviry jsou zcela poddiagnostikované, nelze je tedy do statistiky zahrnout, viry chřipky jsou ve statistice pouze obrazem ledovce, tedy pouhou špičkou, protože se opět tetuje zcela zanedbatelně a u mnoha komplikací se na chřipku nepomýšlí. Náblá úmrtí mimo zdravotnická zařízení nejsou evidována, byť je prokázáno, že se jedná o úmrtí na chřipku.“* SZÚ v podstatě potvrzuje závěry studie zveřejněné WHO, ze které vyplývá, že smrtnost koronaviru je

pouhých (!) 0,23 %. Když se k tomu přidá skutečnost, že podle americké CDC i WHO je v populaci asi 10x víc „nakažených“, než kolik jich zachytí testy, je zřejmé, že státy vyvolaly paniku kvůli nemoci, která „nepředvádí“ absolutně nic zvláštního, co bychom dosud neznali. Dne 23. 12. 2020 zveřejnil na svých stránkách rakouský ústavní soud rozhodnutí, kterým byla jako protiústavní posouzena povinnost nosit roušky ve školách (jakož i další zásah do běžné organizace výuky). Rozhodnutí z 10. 12. 2021 navazuje na několik dalších rozhodnutí, která již v tomto roce rakouský ústavní soud vydal. Tým vědců profesora Omara Šerého, který se zaměřuje na výzkum koronaviru v našem prostředí, došel k překvapivému poznatku. V obchodech a v dalších provozovnách nedochází k přenosu nákazy, a uzavírání obchodů je tudíž značně sporné. Výsledky podrobného vzorkování a zjišťování přítomnosti virů na jedné z největších pošt v České republice v Brně prokázaly, že je z hlediska šíření infekce její prostředí zcela bezpečné. Šerý proto rozporuje smysl některých vládních opatření, konkrétně zejména uzavírání obchodů. Na nedostatky v tom, na základě čeho jsou nařizována opatření, poukazují také odborníci z VŠE: Odborníci z VŠE v analýze poukazují na vysokou míru závislosti mezi počtem provedených testů a hodnotou indexu rizika. Zvolená konstrukce indexu proto není dostatečně robustní vůči změně testovací strategie. „Hodnota indexu rizika může výrazně vzrůst pouze samotným zvýšením počtu prováděných testů,“ uvádí Karel. Některé ukazatele vstupující do indexu jsou navíc mezi sebou natolik silně propojené (v podobě vysoké vzájemné míry závislosti), takže index rizika může ve velmi krátké době vykazovat výrazné skokové nárůsty i poklesy. „Vývoj indikátoru rizika nemusí z těchto důvodů pro veřejnost představovat optimální vodítko, na jehož základě lze provádět ekonomická rozhodnutí. To pak může vést k systému řízení brzda – plyn,“ upozorňuje Karel.

5. S ohledem na uvedené se žalobkyně domáhala určení, že se žalovaný vydáním předmětných opatření bez výjimky pro osoby, kterým zdravotní stav nad rámec výjimky podle bodu 2 písm. b) opatření neumožňuje ochranné prostředky dýchacích cest nosit, dopustil diskriminace, a dále se domáhala, aby bylo žalovanému zakázáno mimořádnými opatřeními omezovat svobodu pohybu a pobytu žalobkyně bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének.
6. Podáním došlým soudu dne 15. 12. 2020 žalobkyně svou žalobu co do žalobního požadavku částečně změnila tak, že se namísto určení, že se žalovaný dopustil shora specifikované diskriminace, domáhala poskytnutí písemné omluvy ve znění uvedeném ve výroku č. II. tohoto rozsudku. Změna žaloby byla připuštěna usnesením ze dne 21.12. 2020, č. j. 11 C 86/2020-24.
7. Žalovaný žalobou uplatněný nárok neuznal a navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobkyně ve své žalobě žádným způsobem nespecifikuje, ve které z oblastí určených v § 1 odst. 1 antidiskriminačního zákona měla být předmětným mimořádným opatřením přímo diskriminovaná. Předmětné mimořádné opatření omezuje pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest, nicméně takové omezení přímo nezasahuje do žádné z oblastí uvedených v § 1 odst. 1 antidiskriminačního zákona. Z tohoto důvodu je tak žalovaný přesvědčen, že nemohlo dojít k přímé diskriminaci žalobkyně.
8. Co se týče nepřímé diskriminace dle § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona, je žalovaný přesvědčen, že zpomalení šíření epidemie COVID-19, která ke dni 8. 1. 2021 zabila v ČR 12 800 lidí a celosvětově již 1 908 642 lidí a nakaženo bylo v ČR 809 601 lidí a celosvětově 88 599 835 lidí, spadá pod výjimku určenou v § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona, tedy, že se jedná o legitimní cíl. K přiměřenosti opatření žalovaný uvedl, že zatímco osoby, pro které nebyla stanovena výjimka v bodě 2 písm. j) předmětného opatření, mají možnost vybrat si typ/materiál ochranného prostředků dýchacích cest tak, aby je tento omezoval co možná nejméně, u osob spadajících pod výjimku je často problematický jakýkoliv předmět, který musí mít nasazený na obličej. Tyto osoby na základě svého duševního stavu nemohou pochopit význam opatření a dodržovat ho, případně zhoršení jejich symptomů v souvislosti s nasazením a nošením roušky je tak závažné, že převažují negativní dopady nad zdravotním benefitem ve vztahu ke COVID-19, a to bez ohledu na typ či materiál ochranného prostředku dýchacích cest. Zatímco osoby s

„tělesným postižením“ mají možnost zvolit si takový typ ochranného prostředku dýchacích cest či materiál, ze kterého je vyroben tak, aby nedocházelo k takovému zhoršení jejich symptomů, že by toto zhoršení převažovalo nad zdravotním benefitem ve vztahu ke COVID-19. Ostatně CDC nevyklučuje nošení roušky pro astmatiky, na svých webových stránkách naopak lidem se středním až vážným astmatem doporučuje roušku nosit jakožto přípravu na COVID-19. Americká Allergy & Asthma Network na svých webových stránkách s odkazem na American College of Allergy, Asthma & Immunology uvádí, že neexistují důkazy, že by nošení roušky zhoršovalo astma. Samotná American College of Allergy, Asthma & Immunology pak astmatikům také doporučuje nosit roušku. Co se týče nezbytnosti, uvedl žalovaný, že koronaviurus je tzv. kapénkovou infekcí, která je přenášena vzduchem, přičemž cílem opatření je používání zábrany proti šíření kapének od nosiče onemocnění. Rouška nepředstavuje primární ochranu před virem a bakteriemi. Roušky jsou určeny zejména k ochraně okolí, tedy aby již nemocný člověk nešířil nemoc dál kapénkovou cestou. Použitím běžných roušek se člověk před nákazou COVID-19 neochrání, může však zabránit jejímu dalšímu šíření v případě, kdy by byl sám již infekční. K rostoucí odborné shodě ohledně vhodnosti veřejného používání roušek a další ochrany obličeje (coby zejména prevence šíření nemoci COVID-19 asymptomatickými jedinci), které Česká republika zavedla hned v počáteční fázi výskytu epidemie, srov. např. Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí. Žalovaný považuje předmětné mimořádné opatření jako velmi efektivní v boji proti šíření nemoci COVID-19, navíc velmi jednoduché, minimálně omezující a pro společnost také levné.

9. Dále žalovaný uvedl, že postupuje a postupoval tak, aby byla opatření vydávána jen v nezbytném rozsahu. Žalovaný proto odborně a v daném čase vyhodnotil, že plošné nařízení nošení ochranných osobních prostředků je efektivní a vhodné, pokud nemá dojít k akceleraci šíření epidemie COVID-19, což by zmařilo dosud za tímto cílem vynaložené ekonomické a společenské náklady, a dále oddálilo uvolňování restrikcí, a samozřejmě by mohlo zbytečně zmařit řadu životů obyvatel České republiky. Žalovaný má tak za to, že napadené opatření je odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné, a tedy spadá pod výjimku ze zákazu nepřímé diskriminace.
10. Následně žalovaný doplnil, že osoby s respiračními obtížemi jsou ohroženy probíhající epidemií víc než průměrná populace, tudíž při nošení ochrany dýchacích cest jde jednak o ochranu těchto osob. Kromě toho těchto osob je tolik, že kdyby se žalobkyní požadovaná výjimka v opatření zavedla, tak by tím v zásadě toto opatření z velké části postrádalo smysl, neboť by lidé, kteří by nemuseli nosit ochranu dýchacích cest, bylo tolik, že by tak významně byl oslaben smysl a účinnost opatření.
11. V podání došlém soudu dne 18. 2. 2022 žalobkyně uvedla, že MZ s účinností ode dne 31. 7. 2021 od 00:00 hod. stanovilo opatřením ze dne ze dne 30. 7. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-56/MIN/KAN, výjimku pod bodem ee) pro „osoby, které nemohou mít ze závažných zdravotních důvodů nasazen ochranný prostředek dýchacích cest podle bodu 1 nebo 2, a jsou schopny tuto skutečnost prokázat lékařským potvrzením; tyto osoby jsou však povinny mít nasazen jiný ochranný prostředek dýchacích cest podle tohoto opatření, který je v lékařském potvrzení specifikován, vyjma případů, kdy je v lékařském potvrzení výslovně uvedeno, že dotyčná osoba nemůže mít nasazen jakýkoliv ochranný prostředek dýchacích cest.“ K tomu žalobkyně předložila aktuálnější potvrzení lékaře ze dne 15. 1. 2021, ve kterém lékař konstatuje: „Potvrzuji, že s ohledem na charakter zdravotních potíží nemůže jmenovaná nosit roušku nebo podobné pomůcky, které ztěžují dýchání a jejich aplikace vede k rychlému zásadnímu zhoršení dechových potíží, až možnému ohrožení života.“ Žalobkyně je přesvědčena, že potvrzení, kterým disponuje, splňuje podmínky výjimky podle opatření MZ ze dne 31. 7. 2021 (a opatření následujících). Žalobkyně tak nemůže trvat na zápůrčím výroku žaloby, a v tomto rozsahu proto svou žalobu vzala zpět s tím, že s ohledem na to, že výjimka byla stanovena až po podání žaloby (fakticky stanovením výjimky žalovaný vyhověl tomu, co bylo požadováno), má nárok na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně nadále trvala na požadované omluvě.

12. Ke své žalobní argumentaci pak žalobkyně doplnila, že zakotvení výjimky trvalo poměrně dlouho. Došlo k ní zcela nepochybně v návaznosti na to, že ze strany Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) byla mimořádná opatření vydávaná žalovaným opakovaně rušena pro nezákonnost mimo jiné s odůvodněním, že MZ nebylo schopno zdůvodnit, proč v opatření výjimka pro osoby s dýchacími problémy stanovena není. Pokud v návaznosti na tato rozhodnutí MZ namísto toho, aby své mimořádné opatření lépe odůvodnilo, přistoupilo k tomu, že doplnilo výjimku, jak byla výše citována, uznalo tak neodůvodněnost diskriminace žalobkyně. Žalobkyně poukázala na to, že mimořádné opatření bylo prohlášeno za nezákonné a zrušeno již rozsudkem Městského soudu v Praze (dále jen „MS Praha“) ze dne 13. 11. 2020, č. j. [REDAKCE]. Již zde bylo zrušeno opatření ze dne 19. 10. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-37/MIN/KAN, ovšem toto rozhodnutí je nutno s ohledem na jeho odůvodnění vztáhnout také na jemu předcházející opatření MZ. Soud totiž s ohledem na to, že předchozí opatření již byla zrušena opatřením navazujícím, nemohl pro odpadnutí předmětu řízení rozhodovat o zákonnosti předcházejících opatření. NSS ale zdůrazňuje, že přístup k soudu je zachován, pokud je žalobci umožněno napadnout opatření navazující (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 6. 2020, ve věci sp. zn. 6 As 88/2020). Žalobkyně je přesvědčena, že důvody nezákonnosti se uplatní také vůči opatřením, která jsou předmětem nynější žaloby.
13. Po vyhlášení stavu pandemické pohotovosti došlo ze strany NSS ke konstatování nezákonnosti postupu MZ při vydání opatření ze dne 6. 4. 2021 (rozsudek NSS č. j. 7 Ao 6/2021-112). Také následující opatření bylo prohlášeno za nezákonné na základě návrhu jiného navrhovatele rozsudkem NSS č. j. 10 Ao 12/2021-81. NSS rovněž na základě návrhu žalobce zrušil rozsudkem č. j. 8 Ao 17/2021-63 opatření ze dne 29. 6. 2021. Zde NSS mimo jiné konstatoval: „*Co se týče třetího požadavku pandemického zákona, tedy zhodnocení přiměřenosti zásahu do práv a oprávněných zájmů právnických a fyzických osob, soud konstatuje, že tato část v odůvodnění napadeného opatření zcela chybí. Odpůrce neprojevil byt' minimální snahu identifikovat práva a oprávněné zájmy osob, do kterých má být opatřením zasazeno, natož aby zhodnotil přiměřenost tohoto zásahu. Požadavek na provedení zhodnocení přiměřenosti zásahu do práv a oprávněných zájmů právnických a fyzických osob je explicitně uveden v § 3 odst. 2 pandemického zákona. Napadené mimořádné opatření je proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů i z důvodu chybějícího zhodnocení přiměřenosti zásahu do práv a oprávněných zájmů osob.*“ Již rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2021, č. j. 7 Ao 6/2021-112, uvádí mimo jiné: „*K možným negativním dopadům plošného používání stanovených prostředků ochrany, zejména pak k dopadům jejich dlouhodobého či případného nepřetržitého používání, se však odpůrce žádným způsobem nevyjádřil. Omezil se pouze na konstatování, že „[n]ěkteré studie potvrdilo, že nošení roušek nebrání průniku kyslíku ani u dospělých a seniorů starších 65 let věku...“ Z izolovaného posouzení toliko jednoho dílčího dopadu zakrytí dýchacích cest u vybraných skupin osob však nelze učinit žádné komplexní závěry ohledně rizik spojených s dlouhodobým, resp. souvislým nošením předepsaných prostředků ochrany dýchacích cest. Studie, na které mimořádné opatření v této souvislosti prostřednictvím hypertextových odkazů odkazuje, byly nadto provedeny pouze s použitím roušek, a to látkových, popř. chirurgických. V žádné z nich nebylo zkoumáno dlouhodobé a souvislé nošení respirátorů a obdobných prostředků splňujících požadovaný stupeň bariérového efektu, jejichž použití napadené mimořádné opatření ukládá. Nejen tedy, že je dané posouzení rizik nedostatečné, neboť hodnotí pouze otázku průniku kyslíku u části adresátů mimořádného opatření, ale navíc nvyovídá o ochranných prostředcích, jejichž nošení je vyžadováno. Zákonnému požadavku na stanovení konkrétní míry rizika spojeného s nařizovanou činností tedy napadené mimořádné opatření nedostojí. Této otázce se totiž ve vztahu k zaváděným povinnostem prakticky nevěnuje. Na nutnost posouzení rizik souvisejících s ukládanou povinností byl přitom odpůrce upozorněn již v rozsudku č. j. [REDAKCE] v němž mu městský soud vytkl, že „nehodnotil rizika zejména dlouhodobého nošení pokrývky úst a nosu (již v rozsudku č. j. [REDAKCE] přitom soud vyjádřil přesvědčení, že by zdravotní dopady roušek odpůrce alespoň stručně hodnotit měl).“ Stran posouzení míry rizika nelze přehlédnout, že se veřejnosti dostávají informace o škodlivých následcích používání prostředků ochrany dýchacích cest. Napadené opatření přitom vyžaduje jejich dlouhodobé, v případě řady osob pak v podstatě celodenní, nošení. I navrhovatel ve svém návrhu poukazuje na určitá rizika s tím spojená a odkazuje na konkrétní odborná vyjádření. Taková případná rizika nošení prostředků ochrany dýchacích cest nelze brát na lehkou váhu, ale je třeba se s nimi při stanovování*

dané povinnosti vypořádat. Nelze je překlenout prostým konstatováním, že opatření jsou činěna v zájmu ochrany obyvatelstva před onemocněním covid-19. Ochrana veřejného zdraví totiž nezahrnuje pouze ochranu obyvatelstva před onemocněním covid-19. Takovýto jednokriteriální postup není udržitelný. Jinými slovy, i ochrana před onemocněním covid-19 musí brát v potaz možné negativní dopady prostředků užívaných k ochraně na zdraví osob. Nejvyšší správní soud přitom plně respektuje, aby odpůrce v době dynamicky se vyvíjející pandemie postupoval v souladu s principem předběžné opatrnosti, tedy bral do úvahy v zásadě nejhorší možné varianty z těch, které mohou nastat (srov. rozsudek č. j. 5 Ao 1/2021-65). Ani postup v souladu s principem předběžné opatrnosti však nemůže vést k tomu, aby byl kladen absolutní důraz pouze na opatrnost.“

14. Žalobkyně tak shrnula, že MZ fakticky uznalo důvodnost její žaloby, když NSS výslovně několikrát konstatoval, že MZ ve svých opatření nedokázalo vysvětlit, proč nezhodnotilo negativní dopady nošení roušek a respirátorů na různé skupiny obyvatel, a v návaznosti na to MZ zavedlo výjimku, která na žalobkyni dopadá a která je v opatřeních od konce července 2021 dodnes. Soud by tak měl žalobě vyhovět.
15. Žalovaný pak svou obrannou argumentaci doplnil tak, že představuje dle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění (dále jen „ZOVZ“) vrcholný orgán ochrany veřejného zdraví v ČR. V této souvislosti též vede soustavu krajských hygienických stanic, jimž je nadřízen a jejich působnost vykonává, má-li být vykonávána na území celé ČR. Současně má k dispozici zejména SZÚ coby příspěvkovou organizaci ve své přímé řídicí působnosti (§ 86 odst. 2 ZOVZ) a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (dále jen „ÚZIS“) coby jím zřízenou organizační složku státu (§ 70 odst. 3 zákona č. 372/2011 Sb.). Ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, se podává, že orgány veřejné moci primárně činí odborný úsudek tam, kde to je možné, samy. To výslovně potvrzuje dokonce i § 127 odst. 1 o. s. ř., dle něž jsou orgány veřejné moci povolány k tomu, aby soudům podávaly odborná vyjádření. SZÚ je nadto též zapsán coby znalecký ústav specializovaný v oboru Zdravotnictví – ochrana veřejného zdraví a Zdravotnictví – (a) epidemiologie, (b) virologie a (c) hygiena. Žalovaný má obecně za to, že situaci týkající se (v době vydávání předmětných mimořádných opatření MZ) zcela nové a bezprecedentní epidemie mimořádně nebezpečného koronaviru SARS-CoV-2 je třeba posuzovat komplexně. To platí mimo jiné i proto, že nejen tato pandemie, ale i odborné poznatky o ní se dynamicky vyvíjely a vyvíjí, a informace a podklady, které jsou běžně dostupné pro provedení správního uvážení, tedy za dané situace nejsou zcela k dispozici. Na to ostatně myslí § 94a odst. 2 ZOVZ [a následně § 2 odst. 6 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „pandemický zákon“)], pokud předpokládá a stanoví, že „epidemické“ opatření obecné povahy se vydává „bez řízení o návrhu opatření obecné povahy“. Proto všechna opatření (včetně předmětných mimořádných opatření) žalovaný zásadně činí (a) na základě všech dostupných (i když omezených) znalostí, které jsou o viru známy v době činění jednotlivých opatření (*best practice*), (b) při vědomí, že tyto znalosti nejsou dostatečné a přesné, a že (c) není možné čekat na to, až bude prokázáno a jednoznačně doloženo, zda je jedno zvažované opatření lepší než jiné. Žalovaný proto při přijímání svých opatření preferuje ochranu života a zdraví osob coby nejdůležitějších základních hodnot, avšak při současné snaze o co nejmenší omezení chodu společnosti. V případě nejasností o šíření či vlastnostech koronaviru se navíc žalovaný nespolehá s ohledem na princip náležité opatrnosti na to, že nastane optimističtější varianta (např. že vir nebude postupovat tak rychle nebo že onemocnění nebudou tak závažná a úmrtí tak četná). Princip proporcionality tedy žalovaný při přijímání mimořádných opatření (s určitým zjednodušením) provádí tak, že zhodnotí současný stav šíření onemocnění COVID-19 na území ČR. Na základě dostupných skutečností a při zohlednění dostupných vědeckých znalostí pak dojde k odhadu rizika šíření onemocnění COVID-19 na zdraví a životy osob. Pokud je výsledek neuspokojivý a riziko šíření onemocnění COVID-19 v populaci je příliš vysoké, jsou identifikována různá opatření, která by mohla šíření onemocnění COVID-19 zpomalit a zmírnit dopady jeho šíření na zdraví a životy osob. Při volbě vhodných opatření volí žalovaný a další

orgány krizového řízení ty, které dle jejich názoru v rozsahu jejich diskrece v nejvyšší míře zpomalují šíření koronaviru SARS-CoV-2, resp. onemocnění COVID-19, a zároveň co nejmenším způsobem negativně dopadají na obyvatelstvo a práva osob. Žalovaný zohledňuje rovněž to, že zatímco tato omezení jsou dočasná, mohlo by případné explozivní rozšíření infekce COVID-19 vést k závažným dočasným i trvalým zdravotním následkům velké části populace a k úmrtí desetitisíců až statisíců osob.

16. Žalobkyně spatřuje přímou diskriminaci oproti osobám s psychiatrickou diagnózou či mentálním postižením. Obdobnou námitkou se již zabýval NSS ve svém rozsudku ze dne 20. 10. 2021, č. j. 2 Ao 7/2021-165, kde v bodě [81] uvedl následující: *„Navrhovatel namítá, že je diskriminován tím, že ačkoli se nachází ve srovnatelné situaci jako osoby s duševní poruchou [bod 3 písm. j) napadeného opatření] či jiné osoby, na které dopadají výjimky z povinnosti nosit respirátory, on musí bez legitimního důvodu své závažné zdravotní důvody prokazovat lékařským potvrzením [bod 3 písm. ee) napadeného opatření]; jinak se na něj výjimka nevztahuje. Z odůvodnění napadeného opatření však vyplývá, že se navrhovatel ve srovnatelné situaci vůbec nenachází. Osoby s vymezenými duševními poruchami [bod 3 písm. j) napadeného opatření] jsou podle odůvodnění od “respirátorové” povinnosti osvobozeny z toho důvodu, že zpravidla nejsou schopny dodržovat pokyny a nelze zajistit, že ochranný prostředek budou nosit v době, kdy jej mají nosit, tedy nemá smysl jim takovou povinnost ukládat. Navrhovatel však tvrdí, že respirátor nemůže nosit z jiných závažných zdravotních příčin; jedná se o sběrnou kategorii všech ostatních důvodů, které vyžadují individuální posouzení lékařem. Nelze srovnávat situaci těch, kteří vůbec nejsou způsobilí řádně dodržovat napadené opatření, s těmi, kdo mají různé jiné zdravotní důvody pro výjimku z uložené povinnosti...“*
17. Pokud jde o nepřímou diskriminaci, je žalovaný přesvědčen, že předmětná mimořádná opatření sledovala legitimní cíl a prostředky (v tomto případě povinnost nosit ochranu dýchacích cest) byly přiměřené a nezbytné k jeho dosažení. Jak již bylo uvedeno, situaci týkající se (v době vydávání předmětných mimořádných opatření MZ) zcela nové a bezprecedentní epidemie mimořádně nebezpečného koronaviru SARS-CoV-2 je třeba posuzovat komplexně. To platí mimo jiné i proto, že nejen tato pandemie, ale i odborné poznatky o ní se dynamicky vyvíjí a informace a podklady, které jsou běžně dostupné pro provedení správního uvážení, tedy za dané situace nejsou zcela k dispozici. Žalovaný tak v době vydávání předmětných mimořádných opatření vycházel z tehdy dostupných poznatků o viru SARS-CoV-2, resp. onemocnění COVID-19. Podstatným faktem je (a od počátku epidemie bylo známo), že onemocnění COVID-19 je respiračním onemocněním. Jako velmi efektivní nástroj v boji proti šíření onemocnění COVID-19 se ukázala ochrana dýchacích cest. NSS ostatně opakovaně konstatoval a označil za notorietu, že rouška či respirátor coby bariérová ochrana dýchacích cest ob stojí jako vhodný nástroj potlačování epidemie onemocnění COVID-19. Tato bariéra chrání jiné jednotlivce před onemocněním COVID-19 a brání jeho dalšímu šíření. Legitimním cílem žalovaného bylo na základě těchto poznatků chránit životy a zdraví populace. Ve vztahu ke konkrétní skupině chronicky nemocných osob, astmatikům, pak žalovaný uvedl, že vzhledem k tomu, že onemocnění COVID-19 je onemocněním respiračním (jinými slovy, jde o onemocnění, které napadá dýchací ústrojí pacientů), považoval žalovaný astmatiky za rizikovou skupinu obyvatel, kterou je naopak potřeba chránit. Za rizikovou skupinu pacientů (ve vztahu k onemocnění COVID-19) označili astmatiky např. PharmDr. Karel Vašut, Ph. D. a PharmDr. MVDr. Vilma Vranová, Ph. D. z Ústavu aplikované farmacie, Farmaceutické fakulty Brno. 6 Na webových stránkách projektu Astma Zero je k tématu „ASTMATICI A ROUŠKY“ uvedeno následující *„Astmatici se nemusí obávat. Při vydechování se naše plíce nezabavují toxických látek, které bychom kvůli nošení roušky vdechovali zpět. Roušky také nejsou natolik těsné, aby docházelo k vdechování výrazně nižšího objemu kyslíku, a naopak abychom zpětně vdechovali příliš mnoho oxidu uhličitého. Není ani pravděpodobné, že by rouška sama o sobě vyprovokovala stav průdušek a astmatický záchvat. Pokud roušku subjektivně vnímáme jako překážku při dýchání a pocítujeme i obavu z nákazy, může na základě psychické nepohody dojít ke zhoršení našeho zdravotního stavu. Pokud nemocný astmatem pocítuje při nošení roušky problémy s dýcháním, pravděpodobně nemá své astma pod kontrolou a měl by vše probrat se svým ošetřujícím lékařem.“* Česká

pneumologická a ftizeologická společnost (dále jen „ČPTFS“) na svých webových stránkách sdílela rozhovor s přední českou specialistkou na léčbu plicních onemocnění, prof. MUDr. Martinou Vašákovou, Ph. D., přední českou specialistkou na léčbu plicních onemocnění. Konkrétně ČPTFS sdílela článek ze zpravodajského webu iDnes, ve kterém paní profesorka uvedla následující: „*Astmatiků by se výjimka z nošení respirátorů týkat neměla. Pokud je pacient s astmatem adekvátně léčen, téměř žádné potíže podle Vašákové nemá a respirátor mu nevádí. Mnozí astmatici měli podle ní při nošení ochrany dýchacích cest méně astmatických záchvatů, protože byli chráněni před pyly a prachem.*“

18. Proti částečnému zpětvzetí žaloby žalovaný ničeho nenamítal.
19. Na základě provedeného dokazování učinil soud následující skutková zjištění:
20. Mimořádným opatřením ze dne 24. 8. 2020 MZ postupem podle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 ZOVZ k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2 zakázalo všem osobám s účinností ode dne 1. 9. 2020 do odvolání pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének, a to:

a) ve vnitřních prostorech staveb:

- které jsou místnostmi, ve kterých vykonávají svoji činnost orgány veřejné moci a správní orgány, určené pro kontakt s veřejností a v době, kdy slouží pro tento účel,
- které jsou zdravotnickým zařízením (prostory určené pro poskytování zdravotních služeb),
- které jsou zařízením sociálních služeb, kterými jsou týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem, a zařízením poskytujícím odlehčovací sociální služby v pobytové formě,
- které jsou volebními místnostmi podle zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, podle zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to v době, kdy slouží pro tento účel,

b) v prostředcích veřejné dopravy.

V bodu 2 opatření byla stanovena řada výjimek z předmětného zákazu, stanovení jednotlivých výjimek nebylo nijak konkrétně odůvodněno. Dle bodu 2 písm. b) se zákaz nevztahoval na osoby s poruchou intelektu, s poruchou autistického spektra, a kognitivní poruchou nebo se závažnou alterací duševního stavu, jejichž mentální schopnosti či aktuální duševní stav neumožňují dodržování tohoto zákazu (*zjištěno z mimořádného opatření č. j. MZDR 15757/2020-31/MIN/KAN*).

21. Mimořádným opatřením ze dne 9. 9. 2020 MZ postupem podle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 ZOVZ k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2 zakázalo všem osobám s účinností ode dne 10. 9. 2020 do odvolání pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének, a to:

a) ve všech vnitřních prostorech staveb, mimo bydliště nebo místo ubytování (např. hotelový pokoj); v případě budov škol a školských zařízení podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a budov vysokých škol podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, se zákaz vztahuje pouze na společné prostory těchto budov (např. chodby a chodby),

b) v prostředcích veřejné dopravy.

V bodu 2 opatření byla stanovena řada výjimek z předmětného zákazu, stanovení jednotlivých výjimek nebylo nijak konkrétně odůvodněno. Dle bodu 2 písm. i) se zákaz nevztahoval na osoby s poruchou intelektu, s poruchou autistického spektra, a kognitivní poruchou nebo se závažnou alterací duševního stavu, jejichž mentální schopnosti či aktuální duševní stav neumožňují

dodržování tohoto zákazu. Opatřením bylo současně zrušeno mimořádné opatření MZ ze dne 24. 8. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-31/MIN/KAN (*zjištěno z mimořádného opatření č. j. MZDR 15757/2020-33/MIN/KAN*).

22. Mimořádným opatřením ze dne 17. 9. 2020 MZ postupem podle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 ZOVZ k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2 zakázalo všem osobám s účinností ode dne 18. 9. 2020 do odvolání pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének, a to:

a) ve všech vnitřních prostorech staveb, mimo bydliště nebo místo ubytování (např. hotelový pokoj),

b) v prostředcích veřejné dopravy.

V bodu 2 opatření byla stanovena řada výjimek z předmětného zákazu, stanovení jednotlivých výjimek nebylo nijak konkrétně odůvodněno. Dle bodu 2 písm. j) se zákaz nevztahoval na osoby s poruchou intelektu, s poruchou autistického spektra, a kognitivní poruchou nebo se závažnou alterací duševního stavu, jejichž mentální schopnosti či aktuální duševní stav neumožňují dodržování tohoto zákazu. Opatřením bylo současně zrušeno mimořádné opatření MZ ze dne 16. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-34/MIN/KAN (*zjištěno z mimořádného opatření č. j. MZDR 15757/2020-35/MIN/KAN*).

23. Mimořádným opatřením ze dne 12. 10. 2020 MZ postupem podle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 ZOVZ k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2 zakázalo všem osobám s účinností ode dne 18. 9. 2020 do odvolání pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének, a to:

a) ve všech vnitřních prostorech staveb, mimo bydliště nebo místo ubytování (např. hotelový pokoj),

b) v prostředcích veřejné dopravy,

c) na nástupišti, v přístřešku a čekárně veřejné dopravy.

V bodu 2 opatření byla stanovena řada výjimek z předmětného zákazu, stanovení jednotlivých výjimek nebylo nijak konkrétně odůvodněno. Dle bodu 2 písm. j) se zákaz nevztahoval na osoby s poruchou intelektu, s poruchou autistického spektra, a kognitivní poruchou nebo se závažnou alterací duševního stavu, jejichž mentální schopnosti či aktuální duševní stav neumožňují dodržování tohoto zákazu. Opatřením bylo současně zrušeno mimořádné opatření MZ ze dne 17. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-35/MIN/KAN (*zjištěno z mimořádného opatření č. j. MZDR 15757/2020-36/MIN/KAN*).

24. Mimořádným opatřením ze dne 30. 7. 2021 MZ postupem podle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 ZOVZ k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2 zakázalo všem osobám s účinností ode dne 31. 7. 2021 do odvolání

1. pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa), kterým je respirátor nebo obdobný prostředek (vždy bez výdechového ventilu) naplňující minimálně všechny technické podmínky a požadavky (pro výrobek), včetně filtrační účinnosti alespoň 94 % dle příslušných norem (např. FFP2, KN 95), které brání šíření kapének, a to:

a) ve vnitřních prostorech staveb, které slouží jako:

i) prodejna,

ii) provozovna služeb,

iii) zdravotnické zařízení,

iv) zařízení sociálních služeb, kterými jsou týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem, a zařízení poskytující odlehčovací sociální služby v pobytové formě,

v) mezinárodní letiště,

- vi) vysoká škola, škola nebo školské zařízení, s výjimkou žáků základní školy při vzdělávání v základní škole, školní družině nebo školním klubu, žáků nižšího stupně šestiletého a osmiletého gymnázia při vzdělávání na gymnáziu, žáků prvních čtyř ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře při vzdělávání na konzervatoři a uchazečů o vzdělávání ve střední škole při přijímací zkoušce, pokud používají ochranné prostředky uvedené v bodu 2,
 - vii) muzeum, galerie, výstavní prostor, veřejnosti přístupný památkový nebo kulturní objekt (hrad, zámek a obdobný historický objekt apod.), hvězdárna a planetárium nebo místo, kde se koná veletrh nebo prodejní hospodářská výstava,
 - viii) herna, kasino, hudební, taneční, herní a podobný společenský klub nebo diskotéka,
- b) v prostředcích veřejné dopravy,
 - c) ve vnitřních prostorách provozovny stravovacích služeb,
 - d) jde-li o diváky přítomné na koncertech a jiných hudebních, divadelních, filmových a jiných uměleckých představeních, v cirkusech a varieté a na sportovních utkáních,
 - e) při účasti na kongresech, vzdělávacích akcích a zkouškách v prezenční formě,
 - f) při účasti na veřejné nebo soukromé akci, při níž dochází ke kumulaci osob na jednom místě a ve stejném čase v počtu vyšším než 10 osob, jde-li o vnitřní prostory staveb, nebo 30 osob, jde-li o vnější prostory, a to včetně shromáždění podle zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů; ve vnějších prostorech to platí v případě, kdy osoby mezi sebou nedodrží rozestupy nejméně 1,5 metru, nejedná-li se výlučně o členy domácnosti,

s výjimkou dětí do 15 let věku, které i na těchto místech mohou nosit ochranné prostředky uvedené v bodu 2, pokud se na ně nevztahuje výjimka podle bodu 3. Ve výjimečných případech, kdy je nezbytné, aby žák nebo student při výuce viděl na ústa učitele, je možné, aby učitel použil jako ochranný prostředek dýchacích cest ochranný štít, a to za podmínky, že dodržuje vzdálenost alespoň 1,5 metru od žáků nebo studentů. Žáci nebo studenti, kteří konají praxi, praktické vyučování nebo praktickou přípravu na pracovišti právnických či fyzických osob, se řídí pravidly uplatňovanými pro zaměstnance na tomto pracovišti.

2. pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa), kterým je respirátor nebo obdobný prostředek (vždy bez výdechového ventilu) naplňující minimálně všechny technické podmínky a požadavky (pro výrobek), včetně filtrační účinnosti alespoň 94 % dle příslušných norem (např. FFP2, KN 95), zdravotnická obličejová maska nebo obdobný prostředek naplňující minimálně všechny technické podmínky a požadavky (pro výrobek) normy ČSN EN 14683+AC, které brání šíření kapének, ve všech ostatních v bodu 1 neuvedených vnitřních prostorech staveb, mimo bydliště nebo místo ubytování (např. hotelový pokoj), kde dochází na stejném místě a ve stejný čas k přítomnosti alespoň 2 osob vzdálených od sebe méně než 1,5 metru, nejedná-li se výlučně o členy domácnosti.

V bodu 3 opatření byla stanovena řada výjimek z předmětného zákazu. Dle bodu 3 písm. j) se zákaz nevztahoval na osoby s poruchou intelektu, s poruchou autistického spektra, a kognitivní poruchou nebo se závažnou alterací duševního stavu, u jejichž mentální schopnosti či aktuální duševní stav neumožňují dodržování tohoto zákazu, dle bodu 3. písm. ee) se pak zákaz nevztahoval na osoby, které nemohou mít ze závažných zdravotních důvodů nasazen ochranný prostředek dýchacích cest podle bodu 1 nebo 2, a jsou schopny tuto skutečnost prokázat lékařským potvrzením; tyto osoby jsou však povinny mít nasazen jiný ochranný prostředek dýchacích cest podle tohoto opatření, který je v lékařském potvrzení specifikován, vyjma případů, kdy je v lékařském potvrzení výslovně uvedeno, že dotyčná osoba nemůže mít nasazen jakýkoli ochranný prostředek dýchacích cest. Všem poskytovatelům zdravotních služeb pak bylo nařízeno vydat potvrzení podle bodu 3 písm. ee) pouze osobám, kterým v používání ochranných prostředků dýchacích cest podle bodu 1 nebo 2 brání závažné zdravotní důvody, a dále se jim nařizuje učinit o této skutečnosti a jejích důvodech, včetně uvedení diagnózy, záznam do zdravotnické dokumentace této osoby, a to včetně toho, že fyzická osoba byla poučena o rizicích

souvisejících s nepoužíváním ochranného prostředku dýchacích cest podle bodu 1 nebo bodu 2. K výjimce pod bodem 3 písm. ee) pak bylo v odůvodnění opatření uvedeno: „Benefit pro celkovou populaci z hlediska minimalizace rizik šíření viru a ochrany zranitelných skupin nepochybně převažuje nad dopady na zdraví či diskomfort jednotlivce, avšak vnímáme, že mohou existovat výjimečné případy, kdy nošení ochrany dýchacích cest může výjimečně znamenat u některých pacientů komplikaci v návaznosti na jejich zdravotní stav, a proto necháváme na posouzení lékaře, zda riziko převažuje nad přínosem ochrany před virovým onemocněním. Máme však za to, že zejména osoby s komorbiditami a dýchacími obtížemi, které se vyskytují nezávisle na nošení ochrany dýchacích cest, by měly být naopak chráněny před nákazou co možná nejvíce, neboť jakékoli zhoršení jejich zdravotního stavu může mít pro ně až fatální následky. Zároveň je třeba mít na paměti, že pokud nebudou nosit ochranu dýchacích cest, v případě infekce budou znamenat riziko nákazy i pro osoby v jejich okolí.“ a „Výjimka pod písm. ee) se vztahuje na osoby, které ze závažných zdravotních důvodů (viz níže) nemohou použít bodem 1 nebo 2 stanovený ochranný prostředek dýchacích cest. Tyto osoby však musí disponovat lékařským potvrzením o této skutečnosti a musí být schopné se jim při případné kontrole dodržování stanovených povinností prokázat. V předmětném potvrzení vydaném pro uvedený účel pak musí být nejen zázvěr o tom, že dotyčná osoba nemůže mít nasazenu stanovenou ochranu dýchacích cest, ale musí z něj být i patrné, jaký druh ochrany dýchacích cest je dotyčná osoba schopna používat, či že není schopna používat žádnou ochranu. Ministerstvo zdravotnictví si je v této souvislosti vědomo, že předmětné lékařské potvrzení bude v zásadě obsahovat informaci o zdravotním stavu spočívající v tom, zda je dotčená osoba schopna stanovenou ochranu používat či nikoli, nicméně nevidí jinou cestu, jak předmětnou skutečnost, tj. nemožnost z vážných zdravotních důvodů nosit stanovený ochranný prostředek dýchacích cest, prokázat. S ohledem na přiměřený zásah do práva na ochranu osobních důvodů však potvrzení nebude obsahovat žádné konkrétní údaje o zdravotním stavu osoby, což plyne i ze samotné podstaty tohoto dokumentu (nejde o lékařskou zprávu). Je na posouzení ošetřujícího lékaře, zda pacient může použít předepsanou ochranu dýchacích cest, či zda riziko potenciálních zdravotních komplikací spojených s nošením této ochrany je větší než riziko nákazy virovým onemocněním. Na základě zhodnocení rizik následně doporučí nižší formu ochrany, popř. vyloučí použití jakékoli ochrany dýchacích cest ze zdravotních důvodů. Pacienta o těchto rizicích náležitě poučí a o poučení provede záznam do zdravotnické dokumentace. Pacientovi ošetřující lékař vydá potvrzení o tom, jaký ochranný prostředek může s ohledem na svůj zdravotní stav používat nebo že nemůže používat ochranný prostředek žádný.“ Stanovení výjimky podle bodu 3 písm. j) opatření pak bylo odůvodněno tak, že vzhledem k tomu, že tyto osoby zpravidla nejsou schopny dodržovat pokyny a nelze zajistit, že ochranný prostředek budou nosit v době, kdy jej mají nosit, tedy nemá smysl jim takovou povinnost ukládat (zjištěno z mimořádného opatření č.j. MZDR 15757/2020-56/MIN/KAN).

25. [REDAKCE] R [REDAKCE] K [REDAKCE] lékař oddělení alergologie, imunologie, dermatologie a venerologie, [REDAKCE], uvedl dne 21. 6. 2011, že u žalobkyně je [REDAKCE]
[REDAKCE]
[REDAKCE]
[REDAKCE] k. Doporučoval žalobkyni komplexní lázeňskou péči (zjištěno z doporučení k lázeňskému pobytu ze dne 21. 6. 2011)
26. [REDAKCE] I [REDAKCE] U [REDAKCE] vedoucí lékař oddělení [REDAKCE] uvedl dne 24. 8. 2020, že žalobkyně je v dlouhodobé ambulantní lékařské péči pro astmatické potíže s výraznou alergickou složkou. Potvrdil, že s ohledem na charakter těchto zdravotních potíží nemůže žalobkyně nosit roušku nebo podobné pomůcky, které ztěžují dýchání a mohou vést k rychlému zásadnímu zhoršení dechových potíží až ohrožení života (zjištěno z lékařské zprávy ze dne 24. 8. 2020).
27. V další zprávě ze dne 15. 1. 2021 [REDAKCE] U [REDAKCE] nad rámec již shora uvedeného konstatoval, že se v případě předmětných zdravotních obtíží jedná v zásadě o trvalé narušení zdravotního stavu žalobkyně, vyžadující dodržování určitých léčebně-režimových opatření. Toto potvrzení má dlouhodobou platnost a je vystaveno na dobu, kdy v rámci opatření proti šíření respiračního infektu COVID-19 je Vládou České republiky nebo Ministerstvem zdravotnictví ČR stanovena

povinnost nosit roušku nebo podobné zakrytí dýchacích cest ve vnitřních, případně venkovních prostorách (zjištěno z lékařské zprávy – potvrzení ze dne 15. 1. 2021).

28. Zprávu, obsahově stejnou jako dvě předchozí zprávy [redacted] U [redacted] vystavil dne 27. 7. 2021 [redacted] M [redacted] P [redacted], [redacted] primář oddělení [redacted] (zjištěno z lékařské zprávy – potvrzení ze dne 27. 7. 2021).
29. MS Praha rozsudkem ze dne 13. 11. 2020 zrušil mimořádné opatření MZ ze dne 19. 10. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-37/MIN/KAN, a to z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Odůvodnění rušeného opatření soud vytkl, že jen reprodukuje a přebírá odůvodnění předchozích mimořádných opatření ukládajících povinnost použití roušek ve vnitřním prostoru, postrádá identifikaci jakýchkoli konkrétních podkladů ve vztahu k aktuálnímu vývoji epidemiologické situace, které MZ při jeho vydání zohlednilo, stejně jako konkrétnější úvahy o přínosu roušek ve všech těchto oblastech. Odůvodnění konečně neobsahuje ani úvahy o tom, proč právě ty (a ne jiné) v opatření kasuisticky uvedené výjimky představují situace, v nichž na dodržování předmětné povinnosti není nutno trvat. Konkrétně ve vztahu k odůvodnění stanovených výjimek soud konstatoval: „Mimořádnému opatření ze dne 19. 10. 2020 je dále nutné návazně na výše vytkené vady vytknout též absenci jakéhokoliv zdůvodnění jednotlivých výjimek uvedených v jeho bodě I. 2. písm. a) – z). Soud rozumí tomu, že v době krizové epidemiologické situace nelze po odpůrci rozumně požadovat detailní odůvodňování každé dílčí výjimky. Úvahy týkající se důvodů pro jejich přijetí by ovšem – i s ohledem na jeho zmiňovanou legitimizační funkci – v odůvodnění alespoň rámcově zaznít měly, aby si o nich jeho adresáti již z odůvodnění mohli učinit obrázek a snáze tak pochopili, proč má určitá skupina osob či činnosti stanovenou výjimku (a jiná nikoli). Jinými slovy, z odůvodnění by mělo být zřejmé, že výčet výjimek není stanovován arbitrárně, ale je výsledkem racionálního myšlenkového pochodu odpůrce, opřeneho o závažné důvody. To platí zvláště v případech takových výjimek, u nichž není tento důvod na první pohled zcela zjevný (na rozdíl například od výjimek při konzumaci pokrmů a nápojů).“ Návrh na zrušení mimořádného opatření MZ ze dne 17. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-35/MIN/KAN, byl odmítnut jen z toho důvodu, že opatření bylo v mezidobí zrušeno (viz výše) (zjištěno z rozsudku č. j. [redacted]).
30. Pro nadbytečnost soud v odůvodnění rozsudku neuváděl zjištění učiněná z důkazů předkládaných žalobkyní k tvrzení o škodlivosti nošení roušek či jiných prostředků ochrany dýchacích cest (obecně, anebo u osob s nějakou formou zdravotního postižení), anebo žalovaným k tvrzení o prospěšnosti či nezávadnosti nošení roušek či jiných prostředků ochrany dýchacích cest v rámci prevence před šířením onemocnění COVID-19 (obecně, anebo u osob s nějakou formou zdravotního postižení jako členů rizikových skupin, konkrétně astmatiků), když tato zjištění, resp. argumentaci, ke které se vázala, nepovažoval pro posouzení věci za podstatná. Ze stejného důvodu soud nevyhověl ani návrhu žalovaného na výslech svědka, který měl vypovídat právě k tomu, že astmatikům nemá nošení roušek či jiných prostředků ochrany dýchacích cest způsobovat potíže.
31. Takto zjištěný skutkový stav soud posoudil dle následujících ustanovení právních předpisů:
32. Dle § 96 odst. 1 o. s. ř. žalobce může vzít za řízení zpět návrh na jeho zahájení, a to zčásti nebo zcela. Dle § 96 odst. 2 o. s. ř., je-li návrh vzat zpět, soud řízení zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu, zastaví.
33. Dle § 96 odst. 3 o. s. ř., jestliže ostatní účastníci se zpětvzetím návrhu z vážných důvodů nesouhlasí, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné. Nebylo-li dosud o věci rozhodnuto, pokračuje soud po právní moci usnesení v řízení. Ustanovení odstavce 3 neplatí, dojde-li ke zpětvzetí návrhu dříve, než začalo jednání (§ 96 odst. 4 o. s. ř.).
34. V předmětné věci vzala žalobkyně svou žalobu částečně zpět až po zahájení projednání věci samé, žalovaný však vůči částečnému zpětvzetí žaloby ničeho nenamítal, proto soud rozhodl v souladu s § 96 odst. 2 o. s. ř. a řízení v rozsahu zpětvzetí žaloby zastavil.

35. Dle § 1 odst. 1 antidiskriminačního zákona tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie a na Listinu základních práv a svobod a mezinárodní smlouvy, které jsou součástí právního řádu, blíže vymezuje právo na rovné zacházení a zákaz diskriminace ve věcech
- a) práva na zaměstnání a přístupu k zaměstnání, včetně pomoci poskytované Úřadem práce České republiky,
 - b) přístupu k povolání, podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, včetně začleňování do profesního života,
 - c) pracovních, služebních poměrů a jiné závislé činnosti, včetně odměňování,
 - d) členství a činnosti v odborových organizacích, radách zaměstnanců nebo organizacích zaměstnavatelů, včetně výhod, které tyto organizace svým členům poskytují,
 - e) členství a činnosti v profesních komorách, včetně výhod, které tyto veřejnoprávní korporace svým členům poskytují,
 - f) sociálního zabezpečení,
 - g) přiznání a poskytování sociálních výhod,
 - h) přístupu ke zdravotní péči a jejího poskytování,
 - i) přístupu ke vzdělání a jeho poskytování, včetně odborné přípravy,
 - j) přístupu ke zboží a službám, včetně bydlení, pokud jsou nabízeny veřejnosti nebo při jejich poskytování.
36. Dle § 1 odst. 3 antidiskriminačního zákona má fyzická osoba právo v právních vztazích, na které se vztahuje tento zákon nebo přímo použitelný předpis Evropské unie v oblasti volného pohybu pracovníků), na rovné zacházení a na to, aby nebyla diskriminována.
37. Dle § 2 odst. 1, 2 antidiskriminačního zákona se pro účely tohoto zákona právem na rovné zacházení rozumí právo nebýt diskriminován z důvodů, které stanoví tento zákon nebo přímo použitelný předpis Evropské unie v oblasti volného pohybu pracovníků. Diskriminace je přímá a nepřímá. Za diskriminaci se považuje i obtěžování, sexuální obtěžování, pronásledování, pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci.
38. Dle § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona se přímou diskriminací rozumí takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru, a dále v právních vztazích, ve kterých se uplatní přímo použitelný předpis Evropské unie z oblasti volného pohybu pracovníků, i z důvodu státní příslušnosti.
39. Dle § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona § 3 se nepřímou diskriminací rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 osoba znevýhodněna oproti ostatním. Nepřímou diskriminací není, pokud toto ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.
40. Dle § 3 odst. 2, 3 antidiskriminačního zákona se nepřímou diskriminací z důvodu zdravotního postižení rozumí také odmítnutí nebo opomenutí přijmout přiměřená opatření, aby měla osoba se zdravotním postižením přístup k určitému zaměstnání, k výkonu pracovní činnosti nebo funkčnímu nebo jinému postupu v zaměstnání, aby mohla využít pracovního poradenství, nebo se zúčastnit jiného odborného vzdělávání, nebo aby mohla využít služeb určených veřejnosti, ledaže by takové opatření představovalo nepřiměřené zatížení. Při rozhodování o tom, zda konkrétní opatření představuje nepřiměřené zatížení, je třeba vzít v úvahu
- a) míru užítku, kterou má osoba se zdravotním postižením z realizace opatření,
 - b) finanční únosnost opatření pro fyzickou nebo právnickou osobu, která je má realizovat,
 - c) dostupnost finanční a jiné pomoci k realizaci opatření a
 - d) způsobilost náhradních opatření uspokojit potřeby osoby se zdravotním postižením.

41. Dle § 5 odst. 6 antidiskriminačního zákona se pro účely tohoto zákona zdravotním postižením rozumí tělesné, smyslové, mentální, duševní nebo jiné postižení, které brání nebo může bránit osobám v jejich právu na rovné zacházení v oblastech vymezených tímto zákonem; přitom musí jít o dlouhodobé zdravotní postižení, které trvá nebo má podle poznatků lékařské vědy trvat alespoň jeden rok.
42. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala ochrany proti diskriminaci, která má plynout ze stanovení povinnosti nosit ochranné prostředky dýchacích cest bez zohlednění výjimky pro osoby, kterým zdravotní stav neumožňuje takové ochranné prostředky nosit, přičemž do takové skupiny osob má právě žalobkyně patřit. S ohledem na takto vymezený nárok (předmět řízení) nepovažoval soud za relevantní zabývat se tím, zda (ne)bylo důvodné stanovit obecně povinnost nosit ochranné prostředky dýchacích cest, zda nošení roušek či jiných ochranných prostředků (ne)mohlo být obecně škodlivé či zda nošení takových prostředků (ne)mohlo být škodlivé či naopak prospěšné obecně pro osoby trpící nějakým zdravotním omezením, zejména astmatiky, k čemuž směřovala velká část argumentace obou účastníků. Podstatným je, zda existují osoby, kterým jejich zdravotní stav neumožňuje ochranné prostředky nosit, zda mezi takové osoby patří žalobkyně a zda v uložení povinnosti nosit ochranné prostředky lze spatřovat diskriminaci ve smyslu antidiskriminačního zákona.
43. Na základě provedeného dokazování (předložených lékařských zpráv) vzal soud za prokázané, že žalobkyně trpí dlouhodobým zdravotním postižením, které jí neumožňuje nosit roušku nebo jinou podobnou ochranu dýchacích cest, aniž by došlo ke zhoršení těchto zdravotních potíží, anebo až k ohrožení života.
44. Soud nesouhlasí se žalobkyní, že by uložení povinnosti nosit ochranné prostředky i osobám se zdravotním postižením, jakým trpí žalobkyně, mělo představovat přímou diskriminaci. Povinnost nosit ochranné prostředky měly všechny osoby, nebyla uložena jen osobám se zdravotním postižením, ani jiné osoby, u kterých by nošení ochranných prostředků mělo mít vliv na zhoršování jejich zdravotního stavu, nebyly z této povinnosti vyňaty. Se žalobkyní tak na základě předmětných opatření nebylo zacházeno méně příznivě jen z důvodu jejího zdravotního postižení. Za nepřipadné považoval soud srovnání s osobami, pro které byla z povinnosti stanovena výjimka, tj. osoby s poruchou intelektu, s poruchou autistického spektra, a kognitivní poruchou nebo se závažnou alterací duševního stavu, jejichž mentální schopnosti či aktuální duševní stav neumožňují dodržování tohoto zákazu. Vynětí těchto osob z předmětné povinnosti bylo dáno neúčelností, když tyto osoby nejsou schopny chápat účel daného opatření a toto dodržovat, a nemělo tak smysl jim takovou povinnost ukládat, nikoliv zohledněním dopadu povinnosti nosit ochranné prostředky na jejich zdravotní stav.
45. Soud však posoudil stanovení povinnosti nosit ochranné prostředky bez stanovení výjimky pro osoby se zdravotním postižením, jakým trpí žalobkyně, jako nepřímo diskriminační ve smyslu § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona. Jedná se o situaci, kdy na základě zdánlivě neutrálního opatření (stanovení povinnosti nosit ochranné prostředky všem bez rozdílu) byla žalobkyně z důvodu svého zdravotního postižení znevýhodněna oproti ostatním, když do všech prostor, na které se vztahovala předmětná opatření, neměla přístup, resp. měla přístup jen za podmínky, že se vystaví riziku podstatného zhoršení svého zdravotního stavu. Žalobkyně tak byla vystavena nerovnému zacházení v přístupu ke zboží a službám, včetně bydlení, pokud jsou nabízeny veřejnosti nebo při jejich poskytování, ve smyslu § 1 odst. 1 písm. j) antidiskriminačního zákona. Soud nepochybuje, že přijetí předmětných opatření bylo objektivně odůvodněno legitimním cílem v podobě ochrany obyvatelstva a prevence nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 (deklarovaným již v samotných opatřeních), žalovaný však nevysvětlil (a neprokázal), že nevynětí osob, kterým nošení ochranných prostředků způsobuje zdravotní komplikace, bylo přiměřeným a nezbytným prostředkem k dosažení takového cíle, tím spíše pak za situace, kdy v opatřeních vydávaných od července 2021 taková výjimka stanovena byla. Žalovaný tak neučinil ani v opatřeních samotných, kdy na předmětná opatření lze dle názoru soudu v plném rozsahu

vztáhnout shora citovanou argumentaci MS Praha z rozsudku, kterým bylo pro nepřezkoumatelnost danou nedostatkem důvodů rušeno opatření navazující, ani v nyní projednávané věci. Obecná tvrzení o tom, že epidemie mimořádně nebezpečného koronaviru SARS-CoV-2 byla zcela nová a bezprecedentní a že všechna opatření žalovaný zásadně činí na základě všech dostupných (i když omezených) znalostí, které jsou o viru známy v době činění jednotlivých opatření, nevypovídá nic konkrétního o tom, proč v červenci 2021 bylo možné uznat (slovy mimořádného opatření ze dne 30. 7. 2021), že „ *mohou existovat výjimečné případy, kdy nošení ochrany dýchacích cest může výjimečně znamenat u některých pacientů komplikaci v návaznosti na jejich zdravotní stav*“; kdy bylo ponecháno na posouzení lékaře, zda riziko převažuje nad přínosem ochrany před virovým onemocněním, a v srpnu a září 2020, kdy byla vydána předmětná opatření, nikoliv. Žalovaný v tomto směru ničeho neuvedl. Soud tak nevzal za prokázané naplnění podmínek dle § 3 odst. 1 věty druhé antidiskriminačního zákona, za kterých se o nepřímou diskriminaci nejedná, přestože k znevýhodnění dojde.

46. Dle § 10 odst. 1 antidiskriminačního zákona dojde-li k porušení práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení nebo k diskriminaci, má ten, kdo byl tímto jednáním dotčen, právo se u soudu zejména domáhat, aby bylo upuštěno od diskriminace, aby byly odstraněny následky diskriminačního zásahu a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění.
47. Žalobkyně se jako zadostiučinění domáhala písemné omluvy. Jelikož omluva by měla být prvním prostředkem odčinění vzniklé újmy, pokud se jí poškozený domáhá, soud za situace, kdy považoval požadovaný text omluvy za výstižný a odrážející skutečnosti vyplynulé z provedeného dokazování a kdy za přiléhavou považoval i požadovanou formu omluvy, podané žalobě v rozsahu po částečném zpětvzetí v plném rozsahu vyhověl.
48. O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 2 o. s. ř., dle kterého měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo, v kombinaci s § 146 odst. 2 o. s. ř., dle kterého jestliže některý z účastníků zavinił, že řízení muselo být zastaveno, je povinen hradit jeho náklady; byl-li však pro chování žalovaného vzat zpět návrh, který byl podán důvodně, je povinen hradit náklady řízení žalovaný. Předmětem řízení byly dva nároky – zápůrčí a kompenzační. Stran kompenzačního nároku byla žalobkyně plně úspěšná. Stran zápůrčího nároku bylo řízení zastaveno ke zpětvzetí žaloby, učiněnému žalobkyní poté, co žalovaný do následně vydávaných opatření zakomponoval jí požadovanou výjimku pro osoby se zdravotním postižením, a zápůrčí požadavek se tak stal bezpředmětným. Žaloba tedy byla vzata částečně zpět pro chování žalovaného po zahájení řízení, soud však nemá za to, že by žaloba byla v této části podána důvodně. Žalobou podanou v občanskoprávním řízení není možné se domáhat ukládání povinností a zásahu do činnosti žalovaného jako správního orgánu – orgánu ochrany veřejného zdraví dle ZOVZ. V předmětné části tedy byla žaloba od počátku nedůvodná a nebylo možné jí vyhovět (nedošlo-li by ke zpětvzetí), přestože soud dospěl k závěru o diskriminačním jednání. Tuto část předmětu řízení je tak nutno přičíst k procesnímu úspěchu žalovaného. Jelikož každý z účastníků byl úspěšný stran jedno z nároků, které byly předmětem řízení, rozhodl soud tak, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat soudního výkonu rozhodnutí nebo provedení exekuce.

Praha 18. května 2022

Mgr. Martin Trepka v.r.
soudce